

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

MD- 2068, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
tel: + 373 (22) 274 565, 273 443; fax: + 373 (22) 270 606; E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 30.06.2022

nr. DCE – 14/20 – 45

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012
(*în continuare – Legea concurenței*), Hotărârii Parlamentului privind numirea în
funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018 și
Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte
al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022,

analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția
Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020, materialele acumulate
în cadrul investigației, precum și observațiile asupra raportului de investigație
ale părții care a preluat controlul

A CONSTATAT:

1. În urma examinării raportului Curții de Conturi cu referire la încheierea și
executarea prevederilor contractului de parteneriat public – privat pentru
concesionarea activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” finalizat prin
Hotărârea nr. 1 din 24.01.2020 (*în continuare – raportul Curții de Conturi*), a
notei informative parvenite de la Direcția Abuz de Poziție Dominantă din cadrul
Consiliului Concurenței, precum și a materialelor aferente cauzei, prin prisma
respectării *Capitolului IV „Concentrările Economice”* din Legea concurenței,
au fost identificate semne cu privire la încălcarea prevederilor art. 20 și art. 22
alin. (1) și (2) din Legea concurenței de către întreprinderea „Avia Invest” SRL,
respectiv, a apărut necesitatea investigării detaliate a tranzacției date prin
prisma respectării legislației concurențiale.

2. Astfel, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 s-a dispus inițierea investigației cu referire la semnele încălcării prevederilor art. 20 și art. 22 alin. (1) și (2) din Legea concurenței, prin nenotificarea concentrării economice dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

I. Părțile implicate în operațiunea de concentrare economică

Partea care a preluat controlul:

„Avia Invest” SRL – întreprindere înregistrată la data de 02.08.2013, IDNO 1013600025635, cu sediul în Republica Moldova, bd. Dacia 80/3, - mun. Chișinău, MD – 2026.

Asociați ai întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – Komaksavia Airport Invest LTD, Cipru (✕) – 95% și Societatea pe acțiuni de tip deschis „Хабаровский аэропорт”, Rusia (✕) – 5%.

Administrator al întreprinderii „Avia Invest” SRL – dl Salov Boris, IDNP ✕. Beneficiarul efectiv conform informației prezentate de ASP – ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – activități de servicii anexe transporturilor aeriene.

Întreprinderea „Avia Invest” SRL, începând cu data de 30.08.2013 administrează complexul patrimonial al Aeroportului Internațional Chișinău, în baza Contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, încheiat între Agenția Proprietății Publice și „Avia Invest” SRL.

Întreprinderile identificate în conformitate cu prevederile art. 4 și art. 24 alin. (4) din Legea concurenței, care fac parte din grupul de întreprinderi cu întreprinderea „Avia Invest” SRL.

„Avia Invest Petrol” SRL – întreprindere înregistrată la data de 24.03.2016, IDNO 1016600010364, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3, MD – 2026.

Asociați ai întreprinderii sunt (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*), Compania „Avia Invest” SRL – 50% cote părți din capitalul social și „Fly Petrol” SRL – 50% cote părți din capitalul social al întreprinderii.

Administrator al întreprinderii „Avia Invest Petrol” SRL este dna Zadarojniuc Svetlana, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate.

„Fly Petrol” SRL – întreprindere înregistrată la data de 27.05.2016, IDNO 1016600017178, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3, MD – 2026.

Asociat unic și administrator al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl Gurvits Filipp ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate.

Partea asupra căreia a fost preluat controlul

„Aeroport Handling” SRL – întreprindere înregistrată la data de 23.06.2011, IDNO 1002600010480, cu sediul în Republica Moldova, bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, MD – 2026.

Asociat al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl ✕, IDNP ✕. Administrator al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL – dl Butnaru Igor, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – activități de servicii anexe transporturilor aeriene.

Beneficiarul efectiv, în prezent, conform informației prezentate de către Agenția Servicii Publice și informațiilor recepționate de la întreprindere este dl ✕.

„Air Handling” SRL – întreprindere înregistrată la data de 23.05.2014, IDNO 1014600017691, cu sediul în Republica Moldova, bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, MD – 2026. *Întreprinderea „Air Handling” SRL a fost folosită în calitate de vehicul în cadrul operațiunii de concentrare economică analizată.*

Asociați ai întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl Buruiana Andrian – 87% și „Fly Petrol” SRL – 13%.

Administrator al întreprinderii „Air Handling” SRL – dl Buruiana Andrian, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – repararea și întreținerea aeronavelor și navelor spațiale.

„Air Investments” SRL – (*„Air Investments” SRL la data de 10.08.2017 a preluat controlul asupra întreprinderii „Air Handling” SRL*), întreprindere înregistrată la data de 28.11.2016, IDNO 1016600039392, cu sediul în Republica Moldova, bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, MD – 2026.

Asociat al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl Hainaut Patrice, IDNP ✕.

Administrator al întreprinderii „Air Investments” SRL – dl Hainaut Patrice.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – activități de servicii anexe transporturilor aeriene.

„Air Clasica” SRL – (*„Air Clasica” SRL la data de 29.05.2014 a preluat controlul asupra întreprinderii „Air Handling” SRL*), întreprindere înregistrată la data de 19.11.2010, IDNO 1010600040181, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, MD – 2026.

Asociat unic al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – „Infoton – Com” SRL, IDNO 1008600002418.

Administrator al întreprinderii „Air Clasica” SRL” – dl Ertagaev Egor, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – transporturi aeriene de pasageri.

„Infoton – Com” SRL – (*„Infoton – Com” SRL la data de 18.01.2019 a preluat controlul asupra întreprinderii „Air Clasica” SRL*), întreprindere înregistrată la data de 17.01.2008, IDNO 1008600002418, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Constantin Negruzzi 2, MD – 2026.

Asociat al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl Belonosov Ghennadi, IDNP ✕. Administrator al întreprinderii „Infoton – Com” SRL – dl Belonosov Ghennadi.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – hoteluri și alte facilități de cazare similare.

„Classica Air” SRL¹ - (*„Classica Air” SRL la data de 29.05.2014 (dată la care a fost preluat controlul asupra întreprinderii „Air Handling” SRL) era controlată de către „Air Clasica” SRL*), întreprindere înregistrată la data de 06.10.2003, IDNO 1003600105820, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, MD – 2026.

Asociat unic al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – „Aerolux Handling” SRL, IDNO 1011600032376. Administrator al întreprinderii „Classica Air” SRL – dna Bujacher Siuzanna, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – transporturi aeriene de pasageri.

---

¹ Anterior „Nobil Air” SRL

„Aerolux Handling” SRL – (*întreprinderea care face din același grup de întreprinderi identificat în procesul de investigație în conformitate cu art. 24 din Legea concurenței*), întreprindere înregistrată la data de 26.09.2011, IDNO 1011600032376, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, sec. Buiucani, str. Șciusev A., 89, ap.(of.) 8 , MD – 2012.

Asociat unic al întreprinderii „Aerolux Handling” SRL și administrator (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dna Bujacher Siuzanna, IDNP ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – baruri și alte activități de servire a băuturilor.

„Dufremol” SRL – (*întreprinderea care face din același grup de întreprinderi identificat în procesul de investigație în conformitate cu art. 24 din Legea concurenței*), întreprindere înregistrată la data de 25.09.1997, IDNO 1002600042306, cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Tighina, 12, MD-2001.

Asociat al întreprinderii (*situația la data remiterii Raportului de investigație către părți*) – dl Todorov Marko Stefanov, ✕.

Administrator al întreprinderii „Dufremol” SRL – dl Todorov Marko Stefanov, ✕.

Principalul gen de activitate al întreprinderii conform datelor Biroului Național de Statistică – comerț cu amănuntul al produselor cosmetice și de parfumerie în magazine specializate.

II. Piața relevantă: piața relevantă a produsului și piața geografică relevantă

3. Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante. Determinarea pieței relevante reprezintă un instrument de identificare și de definire a cadrului în care se exercită concurența. În funcție de natura problemei concurențiale, dimensiunile pieței relevante pot fi diferite.

Piața relevantă se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.

Piața relevantă a produsului

4. Conform art. 4 din Legea concurenței, piața relevantă a produsului cuprinde toate produsele considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, caracteristicilor fizice, funcționale și a prețului.

5. Pornind de la genurile de activitate desfășurate de către întreprinderile implicate în operațiunea de concentrare economică („Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL), se constată că sunt incidente prevederile Codului aerian nr. 301 din 21.12.2017 (în continuare – Codul aerian).

Astfel, potrivit art. 5 al Codului aerian noțiunea de *aeroport* semnifică ansamblul constituit din aerodrom, aerogară și alte instalații destinate primirii și expedierii aeronavelor, deservirii transporturilor aeriene, iar serviciile *de deservire la sol (handling)* sunt definite ca fiind serviciile necesare pentru aterizarea și decolarea aeronavelor pe/de pe aerodrom/aeroport/heliport și/sau pentru deservirea transporturilor aeriene.

Certificarea întreprinderilor de deservire la sol și a întreprinderilor ce prestează servicii în zonele de securitate cu acces limitat ale aeroporturilor se face conform Reglementărilor aeronautice civile RAC – HOC, aprobate prin Ordinul Administrației de Stat a Aviației Civile nr. 8/GEN din 17.01.2006. Reglementările aeronautice civile RAC – HOC stabilesc normele cu privire la activitatea de deservire la sol a pasagerilor, aeronavelor, mărfii și poștei, precum și serviciile prestate în zonele de securitate cu acces limitat ale aeroporturilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 7 lit. E) din RAC – HOC, una dintre cerințele pe care trebuie să o îndeplinească solicitantul Certificatului de deservire la sol/de prestare a serviciilor în zonele de securitate cu acces limitat este de a dispune de încăperi, hangare, clădiri, edificii, mijloace de comunicație, mijloace de transport și echipamente necesare pentru executarea lucrărilor de deservire la sol propuse.

Art. 3 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017 definește noțiunea de *infrastructură centralizată* – instalații și/sau facilități specifice într-un aeroport, care, din motive tehnice, de mediu, costuri sau capacitate, nu pot fi divizate sau multiplicare și a căror disponibilitate este esențială și necesară pentru realizarea serviciilor ulterioare de handling la sol.

Companiile aeriene care doresc să presteze servicii de transport aerian de călători și/sau de marfă urmează să utilizeze infrastructurile puse la dispoziție în acest scop de către aeroporturi, infrastructuri care permit aterizarea, decolarea, manevrarea la sol a avioanelor, staționarea lor, precum și tranzitul de persoane, de mărfuri și de poștă.

6. Totodată, pe lângă serviciile de acces la infrastructura aeroportuară, o categorie de servicii a căror prestare este necesară pentru companiile aeriene este reprezentată de serviciile de handling la sol (*asistență tehnică aeronavă*,

operațiuni de platformă, transport la sol, prelucrarea mărfurilor și a poștei etc.).

Pentru a presta serviciile de handling la sol este necesar ca întreprinderea prestatoare a acestor servicii să aibă acces direct la infrastructura aeroportului, iar operatorul aeroportului este singurul deținător al facilităților aeroportuare și instalațiilor esențiale necesare pentru realizarea serviciilor de handling la sol, iar bunurile necesare pentru activitatea întreprinderilor de deservire la sol, trebuie neapărat să se afle în zona de securitate cu acces limitat ale aeroportului.

În acest context, pct. 40 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017 prevede că, operatorul de aeroport asigură accesul prestatorilor de servicii de handling la sol și al utilizatorilor aeroporturilor care doresc să recurgă la handling propriu la instalațiile aeroportului, în măsura necesară îndeplinirii activităților.

7. În temeiul Contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, întreprinderea „Avia Invest” SRL este unicul operator care administrează infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău, respectiv, accesul la infrastructura aeroportului și facilitățile aeroportuare în zona de securitate cu acces limitat este asigurată exclusiv de către întreprinderea „Avia Invest” SRL.

8. Pe piața serviciilor de handling la sol ținând cont de faptul că este o piață strict determinată de criteriile sus-menționate, cererea în limita Aeroportului Internațional Chișinău este limitată, precum și de faptul că bunurile (*activele*) necesare pentru desfășurarea activității de deservire la sol prezintă costuri semnificative, drept consecință numărul întreprinderilor active pe piața respectivă este foarte restrâns.

Astfel, începând cu anii 2013 – 2022 pe piața serviciilor de handling la sol au desfășurat activitate doar două întreprinderi „Aeroport Handling” SRL și „MGH Ground Handling” SRL².

9. Prin urmare, ținând cont de cele expuse mai sus, luând în considerare genurile de activitate desfășurate de către părțile implicate în operațiunea de concentrare economică, piețele relevante a produsului, în sensul cazului investigat sunt:

- *piața de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol;*
- *piața serviciilor de handling la sol.*

---

² IDNO 1012600023520 – întreprindere înființată la data de 26.07.2012 cu sediul în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Ismail, 33, ap.(of.) 607.

Piața geografică relevantă

10. Conform art. 4 din Legea concurenței, piața geografică relevantă se referă la zona în care întreprinderile sunt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil.

11. În temeiul contractului de concesiune nr. 4/03 din 30.08.2013, întreprinderea „Avia Invest” SRL gestionează infrastructura Aeroportului Internațional Chișinău, în calitate de operator de aeroport, care are obligația potrivit pct. 40 al Regulamentului privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 971 din 15.11.2017, să asigure accesul prestatorilor de servicii de handling la sol.

12. În cazul serviciilor de handling la sol clienții sunt reprezentați de companiile de transport aerian de pasageri, bagaje și marfă care la rândul său desfășoară activitate pe un anumit aeroport.

Reieșind din cele expuse mai sus, precum și ținând cont de faptul că spațiile necesare pentru prestarea serviciilor de handling la sol pe Aeroportul Internațional Chișinău se găsesc în limita teritoriului acestui aeroport, piața relevantă geografică aferentă pieței produsului a fost identificată ca fiind limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.

13. Astfel, în sensul cazului investigat se definesc următoarele piețe relevante:

- *pieța de furnizare a serviciilor de acces la infrastructura și facilităților aeroportuare companiilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău;*
- *pieța serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău.*

III. Acte și fapte constatate

14. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, *întreprinderile dependente* sunt reprezentate de întreprinderile care fac parte din același grup de întreprinderi sau sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane. *Grupul de întreprinderi*, este definit ca întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.

Același articol definește și noțiunea de *control*, care presupune posibilitatea de a exercita o influență decisivă asupra unei întreprinderi, care decurge din drepturi, din contracte sau din orice alte mijloace, separat sau combinate, ținând seama de circumstanțele de drept și de fapt relevante, în special din:

a) dreptul de proprietate sau de folosință integrală ori parțială asupra activelor unei întreprinderi;

b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor de conducere ale unei întreprinderi.

Controlul este dobândit de persoane sau întreprinderi care sunt titulare ale drepturilor ori beneficiare ale drepturilor în baza contractelor în cauză sau care, deși nu sunt titulare ale acestor drepturi sau beneficiare ale drepturilor în baza acestor contracte, au puterea de a exercita drepturile care decurg din acestea.

15. În conformitate cu pct. 12 din Regulamentul privind concentrările economice, exercitarea controlului (direct sau indirect) se manifestă prin deținerea unei majorități în capitalul social al unei întreprinderi care-i permite exercitarea majorității drepturilor de vot sau deținerea a mai mult de 50 la sută din totalul drepturilor de vot sau deținerea dreptului de a alege, de a desemna sau de a elibera majoritatea membrilor executivului sau a consiliului întreprinderii sau prin deținerea dreptului de a gestiona afacerea sau a influența decisiv activitatea întreprinderii în baza unui contract sau altui aranjament legal sau prin deținerea dreptului de a influența decisiv activitatea întreprinderii adoptând decizii în cadrul altor întreprinderi.

Totodată, punctul 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice indică drept formă uzuală de preluare a controlului relațiile de dependență economică, care pot fi determinate de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori, combinate cu legături structurale, care conferă o influență determinantă asupra partenerului.

16. În aceste condiții, Consiliul Concurenței analizează dacă aceste legături economice, combinate cu alte legături, sunt suficiente pentru a duce la o modificare de lungă durată a controlului.

17. Astfel, la data de 01.01.2014, întreprinderea „Avia Invest” SRL semnează cu întreprinderea „Aeroport Handling” SRL contractul de locațiune nr. 10/14-AR și cu întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL contractul de locațiune nr. 79/14-AR asupra unor părți din infrastructura aeroportuară. Aceste contracte, ținând cont de acordurile adiționale încheiate ulterior au produs efecte până la sfârșitul anului 2021.

Atât pentru întreprinderea „Aeroport Handling” SRL cât și pentru întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL (*singurele întreprinderi active pe piața serviciilor de handling la sol*), contractele încheiate la data de 01.01.2014, reprezintă contracte importante de furnizare pe termen lung, întrucât, serviciul de locațiune furnizat de întreprinderea „Avia Invest” SRL este unul indispensabil de însăși activitatea întreprinderilor – de prestare a serviciilor de

handling la sol.

18. La data de 29.05.2014 a fost realizată operațiunea de concentrare economică cu privire la preluarea de către **grupul „Air Clasica”** (ÎCS „Air Clasica” SRL³ și „Nobil Air” SRL⁴) a cotei de 100% din capitalul social al întreprinderii „Air Handling” SRL. Întreprinderea „Air Handling” SRL în perioada respectivă la rândul său, deținea controlul asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, ceea ce presupune faptul că la data de 29.05.2014 **grupul „Air Clasica”** a preluat controlul asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL – fapt constatat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței Nr. CEP-10 din 10.04.2017.

19. Începând cu data de 24.06.2014, prin încheierea Acordului adițional nr. 1 la contractul de locațiune nr.79/14-AR din 01.01.2014, întreprinderea „Avia Invest” SRL, modifică cuantumul tarifului aplicat lunar întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL pentru prestarea serviciilor de locațiune, prin majorarea acestuia. Ulterior, prin încheierea Acordului adițional nr. 2 din 31.12.2014, cuantumul tarifului pentru prestarea serviciilor de locațiune iarăși a fost majorat.

Totodată, la data de 29.10.2014, prin încheierea Acordului adițional nr. 1 la contractul de locațiune nr. 10/14 din 01.01.2014, întreprinderea „Avia Invest” SRL a modificat cuantumul tarifului aplicat lunar pentru prestarea serviciilor de locațiune, inclusiv și pentru întreprinderea „Aeroport Handling” SRL, **prin micșorarea acestuia.**

20. Astfel, se constată că modificările tarifelor de locațiune operate de către întreprinderea „Avia Invest” SRL prin prisma acordurilor adiționale, în raport cu „MGH Ground Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL au avut loc în aceeași perioadă (*a doua jumătate a anului 2014*), însă, în cazul întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL tariful pentru locațiune a fost majorat, pe când în cazul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL tariful a fost micșorat.

21. Totodată, raportând obiectul investigației inițiate prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 la concluziile raportului Curții de Conturi se evidențiază următoarele circumstanțe de fapt:

- i. conform procesului – verbal al Adunării generale a asociaților „Avia Invest” SRL din ✂, (*volumul III, pagina 2*), s-a decis acordarea împrumuturilor fără dobândă companiei „Air Handling” SRL, în limita de până la ✂ lei, cu perioada de rambursare de la un an până la 3 ani. Ulterior, în perioada 28.02.2017 – 04.09.2018, „Avia Invest” SRL a încheiat cu „Air Handling” SRL 93 de contracte de împrumut fără dobândă, în sumă totală de ✂ lei (*59 contracte în anul 2017 și 34*

---

³ IDNO 1010600040181

⁴ IDNO 1003600105820

contracte în anul 2018), pe un termen de un an, rambursarea împrumutului urmând a fi efectuată nu mai târziu de data scadenței.

La solicitarea administratorului „Air Handling” SRL, conform Acordurilor adiționale din 05.03.2018 – 29.05.2019, termenul împrumuturilor a fost majorat până la 2 ani din data contractării, ca ulterior să fie majorat până la 3 ani din data contractării împrumutului.

Contractele de împrumut fără dobândă menționate mai sus (59 contracte în anul 2017 și 34 contracte în anul 2018), au fost acordate începând cu data de 28.02.2017 (data la care a fost acordat primul contract de împrumut), până la data de 04.09.2018 (data la care a fost acordat ultimul contract de împrumut).

22. În conformitate cu calculul realizat de către Curtea de Conturi, la rata de bază stabilită de către Banca Națională a Moldovei, urmare acordării împrumuturilor fără dobândă întreprinderii „Air Handling” SRL, întreprinderea „Avia Invest” SRL a ratat venituri în sumă de minim ✂ lei în perioada 28.02.2017 – 31.08.2019, după cum este prezentat în tabelul 1.

Tabelul 1

Veniturile ratate de „Avia Invest” SRL ca urmare a acordării împrumuturilor întreprinderii „Air Handling” SRL, calculate conform ratei de bază a BNM

Nr.	Luna	Suma împrumutului acordat, lei	Suma restituită, lei	Sold restant, lei	Dobândă calculată, lei
1	Februarie 2017	✂	✂	✂	✂
2	Martie 2017	✂	✂	✂	✂
3	Aprilie 2017	✂	✂	✂	✂
4	Mai 2017	✂	✂	✂	✂
5	Iunie 2017	✂	✂	✂	✂
6	Iulie 2017	✂	✂	✂	✂
7	August 2017	✂	✂	✂	✂
8	Septembrie 2017	✂	✂	✂	✂
9	Octombrie 2017	✂	✂	✂	✂
10	Noiembrie 2017	✂	✂	✂	✂
11	Decembrie 2017	✂	✂	✂	✂
12	Ianuarie 2018	✂	✂	✂	✂
13	Februarie 2018	✂	✂	✂	✂
14	Martie 2018	✂	✂	✂	✂
15	Aprilie 2018	✂	✂	✂	✂
16	Mai 2018	✂	✂	✂	✂
17	Iunie 2018	✂	✂	✂	✂
18	Iulie 2018	✂	✂	✂	✂
19	August 2018	✂	✂	✂	✂
20	Septembrie 2018	✂	✂	✂	✂

Nr.	Luna	Suma împrumutului acordat, lei	Suma restituită, lei	Sold restant, lei	Dobândă calculată, lei
21	Noiembrie 2018	✂	✂	✂	✂
22	Decembrie 2018	✂	✂	✂	✂
23	Ianuarie – August 2019	✂	✂	✂	✂
Total		✂	✂	✂	✂

Sursa: Elaborat de Consiliul Concurenței în baza informațiilor reflectate în raportul Curții de Conturi.

Pentru contractarea de la bancă a unor credite în sumă cumulativă de ✂ lei în perioada 2017 – 2018, „Air Handling” SRL ar fi achitat în condiții normale de piață până la sfârșitul lunii august 2019 o dobândă de cel puțin ✂ lei, fără a lua în considerare condițiile și comisioanele băncii.

23. Totodată, se menționează că potrivit situațiilor financiare ale „Air Handling” SRL, întreprinderea nu a realizat venituri din vânzări în perioada 2015 – 2018, obținând doar venituri din alte activități, care corespund cu suma dividendelor achitate de către întreprinderea în care „Aeroport Handling” SRL a fost asociat (*din activitate investițională*).

Având în vedere standardele și cerințele minime cu privire la riscul de credit stabilite de reglementările din domeniul bancar, precum și modelele de rating ale riscului de credit utilizate de băncile comerciale, este puțin probabil ca o întreprindere fără venit din vânzări și cu active imobilizate în valoare de ✂ lei să obțină de la bancă comercială credite în sumă cumulativă ✂ lei în scopul finanțării activelor circulante, în special a investițiilor financiare în părți neafiliate, fără a prezenta garanții suplimentare. Cu alte cuvinte este puțin probabil ca întreprinderea „Air Handling” SRL să fi beneficiat de împrumut/împrumuturi în sumă cumulativă de ✂ lei de la instituțiile bancare, nemaivorbind de faptul ca împrumutul să fie acordat fără dobândă.

24. De asemenea, Consiliul Concurenței reține că cea mai mare parte din împrumuturile fără dobândă în valoarea totală de ✂ lei obținute de la întreprinderea „Avia Invest” SRL în perioada 2017 – 2018 au fost orientate spre finanțarea investițiilor financiare curente în părți neafiliate (*împrumuturi sau alte investiții financiare ce se referă la întreprinderi neafiliate cu durata de achitare nu mai mare de 12 luni*).

În acest sens, oferirea de către întreprinderea „Avia Invest” SRL a contractelor de împrumut fără dobândă și fără garanții întreprinderii „Air Handling” SRL, asociatul „Aeroport Handling” SRL (*începând cu data de 06.05.2015 până la data de 18.12.2018*), denotă existența unor relații speciale între aceste întreprinderi, care nu pot fi explicate altfel decât prin existența unei dependențe economice între acestea.

25. Un alt aspect reflectat în raportul Curții de Conturi și constatat în baza materialelor acumulate la dosarul de investigație este că:

ii. la solicitarea „Aeroport Handling” SRL, „Avia Invest” SRL a acordat acesteia în perioada 20.02.2017-21.12.2018 împrumuturi fără dobândă, în temeiul a trei contracte de împrumut după cum urmează:

- contractul de împrumut nr. 1 din 20.02.2017 în sumă de ✂ lei;
- contract de împrumut nr. 2 din 22.02.2017 în sumă de ✂ lei;
- contract de împrumut nr. 1 din 21.12.2018 în sumă de ✂ lei.

Potrivit calculelor realizate de către Curtea de Conturi, în urma acordării împrumuturilor fără dobândă întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, „Avia Invest” SRL a ratat venituri în sumă de cel puțin ✂ lei, după cum este prezentat în tabelul de mai jos.

Tabelul 2

Veniturile ratate de „Avia Invest” SRL ca urmare a acordării împrumuturilor întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, calculate conform ratei de bază a BNM

Nr.	Data	Suma împrumutului acordat, lei	Suma restituită, lei	Sold restant, lei	Dobânda calculată, lei
1	21.02.2017	✂	✂	✂	✂
2	22.02.2017	✂	✂	✂	
3	18.12.2017	✂	✂	✂	
4	21.12.2017	✂	✂	✂	
5	22.12.2017	✂	✂	✂	
6	21.12.2018	✂	✂	✂	✂
7	24.12.2018	✂	✂	✂	
Total					✂

Sursa: Elaborat în baza informațiilor prezentate de Curtea de Conturi

Astfel, pentru contractarea de la bancă a unui credit în sumă de ✂ lei pentru o perioadă de 10 luni, în anul 2017, întreprinderea „Aeroport Handling” SRL ar fi achitat în condiții normale de piață o dobândă de minim ✂ lei. Pentru al doilea împrumut în valoare de ✂ lei, contract încheiat pentru un an calendaristic, dar rambursat timp de 3 zile, „Aeroport Handling” SRL ar fi urmat să achite o dobândă de minim ✂ lei.

Prin urmare, în cazul în care „Aeroport Handling” SRL nu ar fi beneficiat de împrumuturi fără dobândă oferite de către „Avia Invest” SRL, dar ar fi contractat credite bancare pentru aceste sume în condiții normale de piață, întreprinderea ar fi trebuit să achite băncii comerciale dobânzi în valoare totală de minim ✂ lei, fără a lua în considerare condițiile și comisioanele băncii,

aceasta fiind și suma venitului ratat de către „Avia Invest” SRL în urma acordării împrumuturilor menționate.

Ținând cont de faptul că, „Aeroport Handling” SRL a beneficiat de împrumuturi fără dobândă și fără garanții din partea întreprinderii „Avia Invest” SRL, se constată existența unor relații speciale între aceste întreprinderi.

26. La fel, raportul Curții de Conturi precizează că:

- iii. începând cu data de 01.01.2016 „Avia Invest” SRL a oferit în chirie spații de birou întreprinderilor „Air Handling” SRL (*contract de locațiune nr. 30/16-AR*), „Air Clasica” SRL (*contract de locațiune nr. 32/16-AR*) și „Fly Petrol” SRL (*contract de locațiune nr. 251/16-AR*), care nu au achitat plata pentru chirie mai mult de 3 ani.

O altă modalitate de acordare a privilegiilor întreprinderilor din grup a constituit faptul că, pe durata desfășurării contractelor sus-menționate, întreprinderea „Avia Invest” SRL nu a întreprins toate măsurile de rigoare, inclusiv cele prevăzute de contractele de locațiune, care prevăd aplicarea penalităților (~~X~~ % pe zi pentru neachitarea la timp a plății), precum și/sau rezilierea contractului (*neachitarea mai mult de o lună*), locatarilor fiindu-le trimise doar reclamații.

În conformitate cu art. 1242 alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (*art. 867 din Codul civil nr. 1107 din 06.06.2002 versiunea înainte de 01.03.2019*), prin contractul de împrumut o parte (*împrumutător*) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (*împrumutatul*) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Până la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sunt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist.

Potrivit art. 1251 din Codul civil nr. 1107 din 06.06.2002 (*art. 857 din Codul civil nr. 1107 din 06.06.2002 versiunea înainte de 01.03.2019*), prin contractul de locațiune, o parte (*locator*) se obligă să dea celeilalte părți (*locatar*) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chirie.

Reieșind din prevederile Codului civil nr. 1107 din 06.06.2002 menționate mai sus, contractul de împrumut ce are ca obiect o sumă de bani (*până la proba contrară*) și contractul de locațiune sunt considerate că fiind contracte cu titlu oneros, fapt ce denotă că părțile acestor raporturi juridice au ca scop obținerea reciprocă a unor avantaje economice. Obținerea unor avantaje economice reciproce este o practică firească între societățile comerciale

independente. Mai mult ca atât, reieșind din prevederile Codului civil nr. 1107 din 06.06.2002 rezultă o interzicerea generală de a încheia contracte cu titlu gratuit între societăți comerciale. Totodată acordare de împrumuturi cu titlu gratuit nu corespunde cu scopul lucrativ al societăților comerciale.

27. Astfel, Consiliul Concurenței reține că „Avia Invest” SRL (*întreprinderea care deține controlul în cadrul grupului*), a favorizat întreprinderile „Aeroport Handling” SRL și „Air Handling” SRL prin neaplicarea dobânzii la contractele de împrumut și nesolicitarea achitării în termen a chiriei pe o perioadă îndelungată, precum și prin neaplicarea penalităților și/sau rezilierea contractelor de locațiune, fapt ce denotă prezența unor circumstanțe de fapt, care justifică constatarea dependenței economice între aceste întreprinderi.

28. Conform punctului 16 sbp. (3) lit. a) al Regulamentului privind concentrările economice, situația de dependență economică poate fi determinată de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori, combinate cu legături structurale, care în final conferă influență determinantă asupra partenerului.

29. În acest context, având în vedere că întreprinderea „Avia Invest” SRL în perioada 28.02.2017 – 04.09.2018 a încheiat cu întreprinderea „Air Handling” SRL 93 de contracte de împrumut fără dobândă, în sumă totală de ✂ lei, pe un termen de un an, care ulterior a fost majorat până la 3 ani, precum și faptul că în perioada 20.02.2017 – 21.12.2018 „Avia Invest” SRL a acordat împrumuturi fără dobândă întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, în sumă de ✂ lei, se deduce existența unei relații de dependență economică între „Avia Invest” SRL, „Aeroport Handling” SRL și „Air Handling” SRL.

30. Totodată, chiar dacă începând cu 18.12.2018 a avut loc schimbarea formală a asociatului întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, acest lucru nu a afectat relațiile de dependență economică dintre întreprinderile „Aeroport Handling” SRL și „Avia Invest” SRL, un argument în acest sens fiind și acordarea la data de 21.12.2018 a unui împrumut fără dobândă în valoare de ✂ lei întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către întreprinderea „Avia Invest” SRL.

31. Este de menționat că, începând cu data de 18.12.2018, dl ✂ a devenit asociatului unic al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL (*membru al consiliul societății „Avia Invest” SRL începând cu data de 06.08.2014 până la data de 07.04.2017, ✂*).

32. După cum a fost menționat, punctul 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice, *relațiile de dependență economică*, determinate de contracte importante de furnizare pe termen lung sau

împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori care la rândul său *urmează a fi combinate cu legături structurale*, care în final conferă o influență determinantă asupra partenerului.

În acest sens, Consiliul Concurenței a analizat existența legăturilor structurale între întreprinderile implicate în operațiune de concentrare economică **tabelul 3** reflectă informația cu referire la asociatul, organele de conducere, supraveghere și control ale întreprinderilor implicate în operațiunea de concentrare economică analizată, începând cu anul 2014 până la data remiterii Raportului de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 – **08.02.2022**.

Tabelul 3

Asociații, organele de conducere, supraveghere și control ale întreprinderilor vizate în operațiunea de concentrare economică analizată

Nr.	Denumirea Întreprinderii (IDNO)	Asociatul/asociații întreprinderii	Cota %	Administratorul întreprinderii, organe de conducere, supraveghere și control
1.	„Avia Invest” SRL 1013600025635	începând cu data de 06.08.2014 – 27.09.2016		
		✕	✕	✕
		✕	✕	
		situația din perioada 27.09.2016-07.04.2017		
		✕	✕	✕
		✕	✕	
		situația din perioada 07.04.2017-09.04.2019		
		✕	✕	✕
		✕	✕	

Nr.	Denumirea Întreprinderii (IDNO)	Asociatul/asociații întreprinderii	Cota %	Administratorul întreprinderii, organe de conducere, supraveghere și control
		din data de 09.04.2019 – 08.02.2022		
		Societatea de acțiuni de tip deschis „Хабаровский Аэропорт” Rusia	5%	Boris Salov – director general interimar ✂
		„Komaksavia Airport Invest” LTD	95%	
2.	„Aeroport Handling” SRL 1002600010480	Control indirect începând cu 29.05.2014 până la data de 18.12.2018		
		„Air Handling” SRL	100%	Ciochină Arcadie – administrator
		18.12.2018 – 25.06.2021		
		✂	100%	Ciochină Arcadie – administrator până 11.09.2019 Butnaru Igor – administrator începând cu data de 13.09.2019 Beneficiar efectiv – ✂
		25.06.2021 - 08.02.2022		
		✂	100%	Butnaru Igor – administrator Beneficiar efectiv – ✂
3.	„Air Handling” SRL 1014600017691	începând cu data de 04.06.2014 – 10.08.2017		
		✂	100%	Ertagaev Egor - administrator
		10.08.2017-19.02.2019		
		✂	87%	Ertagaev Egor – administrator până 29.10.2018 Hainaut Patrice – administrator 29.10.2018- 31.01.2019 Buruiană Andrian – administrator din 31.01.2019
		✂	13%	
		din 19.02.2019 – 08.02.2022		
		Buruiană Andrian	87%	Buruiană Andrian - administrator
„Fly Petrol” SRL	13%			
4.	„Air Clasica” SRL 1010600040181	din data 29.05.2014 până la 27.04.2016		
		„Wester Alliance” LLP	100 %	Ertagaev Egor - administrator
		din 27.04.2016 până la data de 18.01.2019		
		✂	100%	Ertagaev Egor - administrator
		din 18.01.2019 – 08.02.2022		
		„Infoton-Com” SRL	100%	Ertagaev Egor - administrator
5.	„Air Investments” SRL	din 28.11.2016 (fondarea întreprinderii) - 08.02.2022		

Nr.	Denumirea Întreprinderii (IDNO)	Asociatul/asociații întreprinderii	Cota %	Administratorul întreprinderii, organe de conducere, supraveghere și control
	1016600039392	Hainaut Patrice (Belgia)	100%	Hainaut Patrice - administrator
6.	„Nobil Air” SRL (Classica Air SRL) 1003600105820	06.10.2003 (data înregistrării) – până la data de 11.02.2019		
		✂	100%	Galusca Gheorghe – administrator Ertagaev Egor – administrator (de la 21.09.2017 – până la 06.02.2020
		începând cu 11.02.2019		
		Aerolux Handling SRL	100%	Bujacher Siuzana Iosif –administrator ✂
7.	„Infoton-Com” SRL 1016600017178	12.02.2010 – 04.11.2015		
		✂	100%	Lașco Vasile – administrator
		04.11-2015 – 19.05.2016		
		✂	100%	Lașco Vasile – administrator
		19.05.2016 – 20.09.2018		
		✂	100%	Lașco Vasile – administrator
		20.09.2018 - 08.02.2022		
Belonosov Ghenadi	100%	Belonosov Ghenadi – administrator		
8.	„Dufremol” SRL ⁵ 1002600042306	din data 23.07.2015 până la 22.04.2019		
		✂	100%	Șor Ilona- administrator
		din 22.04.2019 – 08.02.2022		
		Todorov Marko Stefanov	100%	Todorov Marko Stefanov - administrator

Sursa: Elaborat de Consiliul Concurenței în baza informației din baza de date „ACCES” a Agenției Servicii Publice, baza de date a Serviciului Fiscal de Stat, răspunsului Agenției Servicii Publice la solicitarea DCE-02/381-1498 din 17.09.2021

33. În baza informațiilor reflectate în tabelul 3, rezultă faptul că în cadrul consiliului societății „Avia Invest” SRL, începând cu data de 06.08.2014, figurau în calitate de membrii: administratorul întreprinderii ✂ – dl ✂ (până la data de 07.04.2017), administratorul ✂ – dl ✂ (până la data de 09.04.2019), angajatul ✂ – dl ✂ (până la data de 09.04.2019), precum și dl ✂ în calitate de președinte al consiliului (până la data de 09.04.2019).

⁵ Pag. 29/Project Tenor II – Detailed Report prepared for National Bank of Moldova (făcut public de către dl Adrian Candu – Președintele Parlamentului Republicii Moldova în perioada 23 ianuarie 2015 – 24 februarie 2019) <https://www.zdg.md/wp-content/uploads/2019/07/Raportul-Kroll-3.pdf>

În perioada 27.09.2016 – 07.04.2017, dna ✂, asociat unic și administrator al întreprinderii ✂, a fost desemnată în calitate de cenzor a consiliului societății „Avia Invest” SRL, iar în perioada 07.04.2017 – 09.04.2019 a devenit membru a consiliului societății „Avia Invest” SRL.

Potrivit statutului întreprinderii „Avia Invest” SRL *membrii, președintele și secretarul societății se numesc de adunarea generală a Asociaților pe un termen de 5 ani și pot fi eliberați din funcție în orice moment.*

34. În conformitate cu Capitolul VII, pct. 7.1 și 7.2. din Statutul întreprinderii „Avia Invest” SRL, consiliul societății **reprezintă interesele asociaților** în perioada între adunările generale și, în limitele atribuțiilor sale, **execută conducerea și controlul general al activității societății.**

Consiliul societății are următoarele atribuții: *aprobarea planului de afaceri, a strategiei de dezvoltare a societății; stabilirea și aprobarea politicii de investiții a societății, aprobarea prealabilă a încheierii de către administratori – directorul general și directorul comercial ai societății a contractelor, acordurilor și oricăror tipuri tranzacții juridice, inclusiv legate reciproc, care atrag luarea de către societate a obligațiilor ce depășesc 15 procente din suma activelor societății conform ultimului bilanț la ziua încheierii actelor juridice.*

Potrivit punctului 64 din Regulamentul privind concentrările economice, dreptul de a gestiona activitatea întreprinderii poate decurge și din deținerea drepturilor de vot (singure sau în combinație cu acorduri contractuale, cum ar fi acordul acționarilor), care permite stabilirea strategiei unei întreprinderi, în baza unor elemente stabile de drept.

Prin urmare, rezultă că membri consiliului societății „Avia Invest” SRL, cu drept de vot în cadrul întreprinderii, în perioada anilor 06.08.2014 – 09.04.2019, au gestionat în comun activitatea întreprinderii „Avia Invest” SRL, executând conducerea și controlul general al activității societății, inclusiv relațiile contractuale în raport cu întreprinderile „Air Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

35. În vederea susținerii celor relatate, se evidențiază că în conformitate cu art. 203 alin. (1) al Codului civil nr. 1107 din 06.06.2002, persoanele afiliate persoanei juridice sunt considerate, **inclusiv membrii consiliului și membrii comisiei de cenzori.**

36. Totodată, din informația prezentată în tabelul 3, se constată că, începând cu data de 04.06.2014 până la 14.08.2017, întreprinderea „Air Handling” SRL a fost controlată de către ✂, care la rândul său avea ca asociat „Wester Alliance” LLP (Marea Britanie) până la data de 27.04.2016 și ulterior dl ✂. Începând cu

10.08.2017, ✕.

Potrivit informațiilor obținute din baza de date „ACCES” a Agenției Servicii Publice, se constată că, în perioada 29.05.2014 – 18.12.2018, întreprinderea „Aeroport Handling” SRL avea ca asociat întreprinderea „Air Handling” SRL cu o cotă de 100% din capitalul social al întreprinderii.

37. Este de specificat că la data de ✕, adunarea extraordinară a întreprinderii „Avia Invest” SRL a decis de a acorda împrumuturi fără dobândă întreprinderii „Air Handling” SRL în limita de până ✕ lei, cu perioada de rambursare de la un an până la 3 ani. În perioada în care au fost acordate împrumuturile fără dobândă întreprinderii „Air Handling” SRL, aceasta figura drept asociat unic al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL (*până la data de 18.12.2018*).

Astfel, putem observa că perioada de timp (28.02.2017 – 04.09.2018), în care întreprinderii „Air Handling” SRL i-au fost acordate 93 de contracte de împrumut fără dobândă în sumă totală de ✕ lei de către întreprinderea „Avia Invest” SRL, se suprapune cu perioada de timp în care dl ✕ figura, concomitent, drept asociat și *beneficiar efectiv*⁶ al întreprinderii ✕ și membru al consiliului societății „Avia Invest” SRL – până la data de 07.04.2017.

38. Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-10 din 10.04.2017 s-a constatat că, „Air Handling” SRL la data de 29.05.2014 a dobândit 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.

Totodată, Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-10 din 10.04.2017 cu privire la operațiunea de concentrare economică realizată la data de 29.05.2014 prin preluarea a 100% din capitalul social al întreprinderii „Air Handling” SRL de către ÎCS „Air Clasica” SRL a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial, însă la data adoptării acesteia nu se cunoștea despre implicarea întreprinderii „Avia Invest” SRL la tranzacția respectivă. Ca urmare, prin realizarea tranzacției respective, de facto, a fost preluat controlul asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL întrucât la data de 29.05.2014 întreprinderea „Air Handling” SRL (*fiind folosită în calitate de vehicul*⁷), deținea controlul asupra „Aeroport Handling” SRL.

---

⁶ (noțiune definită de Legea nr. 308/2017) *beneficiar efectiv* – persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică ori beneficiar al unei societăți de investiții sau administrator al societății de investiții, ori persoană în al cărei nume se desfășoară o activitate sau se realizează o tranzacție și/sau care deține, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice ori asupra bunurilor aflate în administrare fiduciară;

⁷ (noțiune definită de Regulamentul privind concentrările economice) *vehicul* – întreprindere înființată în scopul achiziționării întreprinderii ținte;

39. Relația de dependență între „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL este menționată și de raportul Kroll⁸, potrivit căruia întreprinderile „Air Handling” SRL (în perioada 29.05.2014 – 18.12.2018, întreprinderea „Aeroport Handling” SRL avea ca asociat întreprinderea „Air Handling” SRL cu o cotă de 100%, ✂), „Avia Invest” SRL, „Air Clasica” SRL și „Dufremol” SRL fac parte din același grup de întreprinderi.

De asemenea, ținând cont de operațiunile de transfer realizate între conturile bancare ale „Wester Alliance” LLP (asociat unic al „Air Clasica” SRL până la 27.04.2016), menționate în raportul Kroll⁹, se atestă apartenența „Wester Alliance” LLP, „Air Clasica” SRL și „Aeroport Handling” SRL la același grup de întreprinderi.

De menționat că, în perioada anilor 2014 – 2017, întreprinderea „Avia Invest” SRL a acordat împrumuturi fără dobândă inclusiv ✂

40. Reieșind din circumstanțele de fapt și normele legale expuse mai sus, Consiliul Concurenței concluzionează că „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL sunt întreprinderi dependente și fac parte din același grup de întreprinderi în conformitate cu prevederile Legii concurenței.

Ținând cont de genurile de activitate desfășurate de către întreprinderile vizate, se constată că „Avia Invest” SRL este integrat vertical, pe piața din amonte activând în calitate de operator al Aeroportului Internațional Chișinău și gestionar unic al activelor aferente, prin intermediul „Avia Invest” SRL, iar pe piața din aval în calitate de prestator de servicii de handling la sol, prin intermediul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.

41. Având ca bază experiența Uniunii Europene și bunele practici internaționale, și anume pct. 17 din raportul Comisiei privind aplicarea Directivei 96/67/CE a Consiliului din 15.10.1996¹⁰ privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Comunității, care prevede că transportatorii aerieni și intermediarii consideră că la acele aeroporturi în care organismul de gestionare dirijează aeroportul și, în același timp, are calitate de furnizor de servicii de handling la sol, se conchide că concurența este afectată, deoarece organismul de gestionare a aeroportului poate trage prea multe sfori, influențând, astfel, afacerile de zi cu zi ale aeroportului, pentru a-l face un concurent obișnuit. Altfel fiind spus, operatorul de aeroport este autoritate de reglementare, proprietar, operator de infrastructură și furnizor de servicii de

---

⁸ Pag. 15-16/Project Tenor II – Detailed Report prepared for National Bank of Moldova (făcut public de către dl Adrian Candu – Președintele Parlamentului Republicii Moldova în perioada 23 ianuarie 2015 – 24 februarie 2019) <https://www.zdg.md/wp-content/uploads/2019/07/Raportul-Kroll-3.pdf>

⁹ Pag. 82/Project Tenor II – Detailed Report prepared for National Bank of Moldova (făcut public de către dl Adrian Candu – Președintele Parlamentului Republicii Moldova în perioada 23 ianuarie 2015 – 24 februarie 2019) <https://www.zdg.md/wp-content/uploads/2019/07/Raportul-Kroll-3.pdf>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/LSU/?uri=CELEX:01996L0067-20031120>

handling la sol în același timp, iar aceste roluri fiind incompatibile.

42. Conform art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, operațiunile de concentrare economică sunt supuse evaluării și urmează a fi notificate Consiliului Concurenței înainte de punerea în aplicare, atunci când cifra totală de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate, înregistrată în anul anterior operațiunii, depășește 25 000 000 lei și există cel puțin două întreprinderi implicate în operațiune care au realizat pe teritoriul Republicii Moldova, fiecare în parte, o cifră totală de afaceri mai mare de 10 000 000 lei în anul anterior operațiunii.

Cifra totală de afaceri realizată de întreprinderile implicate se calculează conform prevederilor art. 24 al Legii concurenței. În **tabelul 4** sunt prezentate cifrele totale de afaceri realizate, de către întreprinderile implicate în operațiunea de concentrare economică.

Tabelul 4

**Cifra totală de afaceri realizată de către întreprinderile implicate
în operațiunea de concentrare economică**

*Sursa: Lista Situațiilor Financiare prezentate de către întreprinderi Biroului Național de Statistică;
Baza de date a Serviciului Fiscal de Stat*

43. Întrucât concentrarea economică evaluată îndeplinește condițiile referitoare la pragurile cifrei de afaceri prevăzute la art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, se confirmă faptul că operațiunea urma a fi notificată Consiliului Concurenței, înainte de punerea în aplicare a acesteia.

Notificarea concentrării economice conform art. 22 alin. (3) al Legii concurenței, trebuie să fie realizată de persoana sau întreprinderea care preia controlul. Astfel, întreprinderea „Avia Invest” SRL avea obligația de a notifica operațiunea de concentrare economică Consiliului Concurenței, până la punerea în aplicare a acesteia, în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial.

IV. Analiza efectelor operațiunii asupra mediului concurențial

44. Concentrările economice care intră în sfera de aplicare a Legii concurenței sunt evaluate în scopul stabilirii compatibilității acestor operațiuni cu mediul concurențial.

Preluarea controlului indirect de către întreprinderea „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL a condus la integrarea verticală a întreprinderilor implicate și în rezultat a oferit posibilitate părții care e preluat controlul de a crea presiuni asupra unicului concurent al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL pe piața serviciilor de handling la sol.

Astfel, în tabelul de mai jos este redată evoluția cotelor de piață a întreprinderilor care activează pe piața serviciilor de handling la sol, urmare a operațiunii de concentrare economică.

Tabelul 5

Evoluția cotelor de piață a întreprinderilor care activează pe piața serviciilor de handling la sol în limita Aeroportului Internațional Chișinău

Anul	„Aeroport Handling” SRL		„MGH Ground Handling” SRL		Total, lei
	Cifra de afaceri, lei	Cota %	Cifra de afaceri, lei	Cota %	
2013	✂	✂	✂	✂	✂
2014	✂	✂	✂	✂	✂
2015	✂	✂	✂	✂	✂
2016	✂	✂	✂	✂	✂
2017	✂	✂	✂	✂	✂
2018	✂	✂	✂	✂	✂
2019	✂	✂	✂	✂	✂
2020	✂	✂	✂	✂	✂

Sursa: Elaborat de Consiliul Concurenței în baza informațiilor privind situațiile financiare ale întreprinderilor deținute de către Biroul Național de Statistică

Reieșind din informația reflectată în tabelul 5, se constată că cota de piață a întreprinderii „Aeroport Handling” SRL s-a majorat după preluarea controlului indirect de către întreprinderea „Avia Invest” SRL asupra acesteia.

Astfel, în anul 2014, cota realizată de întreprinderea „Aeroport Handling” SRL pe piața serviciilor de handling la sol, a crescut de la ✂% în anul 2013 la ✂% în anul 2014 (*anul în care întreprinderea „Avia Invest” SRL a obținut controlul indirect asupra „Aeroport Handling” SRL prin intermediul grupului „Air Classica” SRL*), iar ulterior, cota de piață a întreprinderii a crescut aproximativ la ✂% (*începând cu anul 2015 până în anul 2020*).

45. Prin urmare, prin realizarea operațiunii de concentrare economică întreprinderea „Avia Invest” SRL (*în calitate de operator al Aeroportului Internațional Chișinău și gestionar unic al activelor aferente*), practic a înlăturat de pe piața serviciilor de handling la sol întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL (*singurul concurent al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL*), totodată obținând avantaje economice urmare a realizării operațiunii de concentrare economică nenotificată Consiliului Concurenței.

Concentrarea economică dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL manifestată prin dependența structurală și economică dintre întreprinderi, prin care „Avia Invest” SRL a exercitat controlul și a influențat „Aeroport Handling” SRL, a avut ca efect reducerea semnificativă a cotei pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului

Internațional Chișinău a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL, de la circa X % în anul 2013 (*anul anterior tranzacției*), la circa X % în anul 2020.

Referitor la impactul operațiunii de concentrare economică nenotificate dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL asupra mediului concurențial și încălcărilor prevăzute de art.11 alin. (1), (2) lit. a) și lit. c) din Legea concurenței, Consiliul Concurenței s-a expus prin Decizia Nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.

46. Din materiale acumulate la dosarul administrativ, rezultă că întreprinderea „Avia Invest” SRL nu mai exercită controlul asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL întrucât X începând cu data de X este asociatul unic și beneficiarul efectiv al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.

Conform Contractului de vânzare – cumpărare nr. X din X (*volumul X pag. 100-125, scrisoarea nr. de intrare 4429 din 23.11.21 recepționată de către dl X*), dl X, asociatul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL în perioada 18.12.2018 – 25.06.2021 a înstrăinat cota de 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL dlui X.

La data aprobării prezentei Decizii, conform informațiilor disponibile, nu rezultă că dl X ar fi persoană afiliată întreprinderii „Avia Invest” SRL sau grupului de întreprinderi din care face parte.

Prin urmare, rezultă că operațiunea de preluare a controlului indirect de către întreprinderea „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL care a început la data de 29.05.2014 (*anul în care întreprinderea „Avia Invest” SRL a obținut controlul indirect asupra „Aeroport Handling” SRL prin intermediul întreprinderilor care făceau parte din grupul „Air Classica” SRL*) a fost consumată întrucât începând cu data de X controlul în cadrul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL este deținut de către o persoană fizică care, din informațiile acumulate la dosarul de investigație, la data aprobării prezentei Decizii nu rezultă că este afiliată întreprinderii „Avia Invest” SRL sau grupului de întreprinderi din care face parte.

47. De menționată că, prin Ordinul X din 20.10.2021 (*volumul III, pag. dosar 180-181*), dl X

V. Exercițarea dreptului la apărare

48. Prin scrisoarea nr. DCE 06/25-131 din 08.02.2022, Consiliul Concurenței, în temeiul art. 59 al Legii concurenței, a remis către întreprinderea „Avia Invest” SRL raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 în vederea exercitării dreptului la apărare inclusiv a dreptului de a prezenta observații asupra raportului de investigație.

Astfel, întreprinderea „Avia Invest” SRL în conformitate cu prevederile art. 58 alin. (1) al Legii concurenței, în vederea exercitării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 12/238 din 21.03.2022 (*nr. de intrare 846 din 22.03.2022*), a prezentat observații asupra raportului de investigație.

Observațiile întreprinderii „Avia Invest” SRL au fost parțial acceptate, iar observațiile care nu au fost acceptate sunt redată de către Consiliul Concurenței în cele ce urmează, cu comentariile de rigoare.

49. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL nu este de acord cu constatările raportului de investigație în partea ce privește momentul preluării controlului și anume „Operațiunea de preluare a controlului de către „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, a început la data de 29.05.2014 dată în care întreprinderea „Avia Invest” SRL a obținut controlul indirect asupra „Aeroport Handling” SRL prin intermediul întreprinderilor care făceau parte din grupul „Air Classica” SRL), însă notificarea acestuia la Consiliul Concurenței nu a avut loc. În acest context, „Avia Invest” SRL menționează că, o investigație din partea Consiliului Concurenței referitor la subiectul preluării întreprinderii „Air Handling” SRL de către „Air Clasica” SRL fără notificarea prealabilă a fost finalizată în anul 2017. Astfel, o decizie în acest sens a fost aprobată de către Consiliul Concurenței, respectiv o investigație realizată de autoritatea de concurență nu poate fi finisată cu o decizie dacă nu este completă.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. În acest context, este de menționat faptul că, la data adoptării Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CEP-10 din 10.04.2017, nu erau cunoscute toate circumstanțele de fapt și actele care au condus la preluarea controlului indirect, (*prin relații de dependență economică, în condițiile pct. 16, sbp. 3 lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice*) de către „Avia Invest” SRL asupra „Aeroport Handling” SRL.

La data de 10.10.2019 (data când a fost remis raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția PCC nr. 37 din 10.12.2015 de către Direcția Abuz de Poziție Dominantă din Cadrul Consiliului Concurenței) unele informații erau cunoscute de către Consiliul Concurenței, și anume despre

existența legăturilor structurale dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL, „Air Handling” SRL, „Aeroport Handling” SRL, „Air Clasica” SRL (*volumul 8, pag. 84-87 al dosarului de investigație inițiat prin Dispoziția PCC nr. 37 din 10.12.2015 de către Direcția Abuz de Poziție Dominantă*).

Ulterior, despre unele circumstanțe esențiale în procesul de preluare a controlului de către „Avia Invest” SRL asupra „Aeroport Handling” SRL (manifestate prin relații de dependență economică dintre acestea), Consiliul Concurenței a cunoscut abia după examinarea raportului auditului conformității încheierii și executării prevederilor Contractului de parteneriat public-privat pentru concesionarea activelor ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 1 din 24.01.2020 – și a materialelor aferente acestuia.

Prin urmare, în conformitate cu art. 49 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței, Consiliul Concurenței inițiază procedura de examinare a presupusului caz de încălcare a legislației concurențiale *din oficiu*. Astfel, prin Dispoziția nr. 14 din 18.06.2020, Plenul Consiliului Concurenței a dispus inițierea investigației cu referire la semnele încălcării prevederilor art. 20 și art. 22 alin. (1) și (2) din Legea concurenței, prin concentrarea economică nenotificată dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

În consecință, observăm că obiectul investigației inițiate prin Dispoziția nr. 14 din 18.06.2020 diferă de obiectul investigației inițiate prin Dispoziția nr. 13 din 27.07.2016 care viza semnele încălcării Legii concurenței, prin nenotificarea concentrării economice rezultate din dobândirea *controlului direct* de către „Air Clasica” SRL asupra „Air Handling” SRL.

50. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL nu este de acord cu subiecții tratați în raportul de investigație și anume „La această dată (29.05.2014) exista legătura economică dintre „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL inclusiv prin contractul de locațiune nr. 10/14-AR încheiat la data de 01.01.2014. „Avia Invest” SRL consideră concluziile asupra acestui fapt drept declarative întrucât o altă legătură decât contractul de locațiune între aceste întreprinderi nu există, iar existența contractului de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 nu este suficient pentru existența unei legături de dependență economică.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație nu tratează existența contractului de locațiune nr. 10/14-AR din 01.01.2014 drept contract care *în mod exclusiv* probează relația de dependență economică dintre „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL. Raportul de investigație descrie mai mulți factori/circumstanțe (printre care se regăsește și contractul susmenționat) care luați în ansamblu probează

existența legăturii de dependență economică dintre părțile implicate în operațiunea de concentrare economică nenotificată.

51. *„Avia Invest” SRL nu este de acord cu constatarea din raport conform căreia „modificările tarifelor de locațiune operate de către întreprinderea „Avia Invest” SRL prin prisma acordurilor adiționale, în raport cu „MGH Ground Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL au avut loc în aceeași perioadă (a doua jumătate a anului 2014), însă, în cazul întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL tariful pentru locațiune a fost majorat, pe când în cazul întreprinderii „Aeroport Handling” SRL tariful a fost micșorat”. Întreprinderea consideră că prin aceasta constatare se insinuează legătura cu tranzacție de preluare a controlului, întrucât nu au fost analizate criteriile de calcul al plăților iar diferența de tarif aplicată s-a datorat modificărilor dimensiunii spațiilor luate în arendă.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Faptul că nu au fost analizate criteriile de calcul al tarifelor de locațiune rezultă din considerentul că investigația inițiată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 vizează fapta nenotificării de către întreprinderea „Avia Invest” SRL a unei operațiuni de concentrare economică realizată, și nu a faptului aplicării diferențiate a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol.

Totodată, asupra faptului aplicării diferențiate de către „Avia Invest” SRL a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol, Plenul Consiliului Concurenței s-a expus prin Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020, prin care a fost constatată încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea concurenței. Astfel, în cadrul investigației respective au fost analizate argumentele invocate de către „Avia Invest” SRL ce justifică aplicarea diferențiată a tarifelor. În urma analizei a fost constatat că, chiar dacă în urma încheierii acordurilor adiționale de modificare a contractelor de locațiune, suprafața bunurilor luate în locațiune de către „Aeroport Handling” SRL a fost micșorată, pe când la „MGH Ground Handling” SRL a fost majorată, „Aeroport Handling” SRL în continuare a deținut (✂) în locațiune o suprafață mai mare decât concurentul său „MGH Groud Handling” SRL (✂), respectiv o suprafață mai mare la un preț mai mic pentru „Aeroport Handling” SRL în comparație cu „MGH Groud Handling” SRL.

Raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr.14 din 18.06.2020, constată faptul că după realizarea operațiunii de concentrare economică cu privire la preluarea de către grupul „Air Clasica” (✂) a cotei de 100% din capitalul social al întreprinderii „Air Handling” SRL (la data de 29.05.2014), întreprinderea „Avia Invest” SRL a

revizuit contractele încheiate recent (la data de 01.01.2014) cu participanții pieței de handling la sol. Prin urmare, raportul de investigație constată că urmare a preluării controlului indirect, întreprinderea „Avia Invest” SRL a început să favorizeze întreprinderea „Aeroport Handling” SRL începând cu a doua jumătate a anului 2014. Totodată, acest aspect urmează a fi analizat împreună cu celelalte constatări ale raportului și nu individual.

Astfel, raportul de investigație este consecvent cu constatarea Plenului Consiliului Concurenței din Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020 în ceea ce privește aplicarea diferențiată a tarifelor pentru prestarea serviciilor de locațiune întreprinderilor de handling la sol. Constatare care în ansamblu cu alte concluzii ale raportului de investigație demonstrează efectele integrării pe verticală a întreprinderilor „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL și impactul negativ asupra mediului concurențial urmare a operațiunii de concentrare nenotificate.

52. *„Avia Invest” SRL invocă că următoarea constatare se bazează pe concluziile din Raportul Curții de Conturi, respectiv, declarațiile autorității publice nu pot servi drept probă, atât timp cât nu au la bază material probatoriu „acordării în perioada 2017-2018 de către „Avia Invest” SRL a împrumuturilor fără dobândă întreprinderii „Air Handling” SRL (în temeiul a 93 de contracte) în sumă totală de X lei și a faptului că întreprinderea „Avia Invest” SRL a ratat venituri în sumă de minim X lei.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul reflectă constatările echipei de investigație rezultate din analiza probelor acumulate la dosarul de investigație, inclusiv a probelor care au stat la baza constatărilor din Raportul Curții de Conturi aprobat prin Hotărârea nr. 1 din 24.01.2020. Probele acumulate de către Curtea de Conturi au fost prezentate prin scrisoarea nr. 11-250-20 din 24.02.2020 drept răspuns la solicitarea Consiliului Concurenței nr. APD-05/39-177 din 31.01.2020.

Este de menționat că la data de 08.04.2022, instanța de fond a respins ca neîntemeiată cererea întreprinderii „Avia Invest” SRL privind anularea raportului Curții de Conturi.

53. *„Avia Invest” SRL invocă faptul că Consiliul Concurenței a tăinuit probele care au stat la baza raportului Curții de Conturi, dat fiind faptul că acestea nu au fost prezentate la data accesului la dosar acordat la data de 21.03.2022.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. La data de 21.03.2022, reprezentantul întreprinderii „Avia Invest” SRL (împuternicit prin Procura nr.12/235 din 25.03.2022 - dl X) a avut acces **la întreg** dosarul de investigație. Accesul la dosar, în conformitate cu art. 60 alin (2) din Legea concurenței nu include actele interne, și documentele confidențiale.

Materialele aferente constatărilor raportului Curții de Conturi (*volumul I, volumul II și volumul III, pag. 1-77*) au fost prezentate reprezentantului întreprinderii, fapt confirmat prin Declarația de acces la dosarul administrativ din 21.03.2022. Totodată, la solicitarea reprezentantului întreprinderii „Avia Invest” SRL a fost pregătită și înmănată copia integrală autenticată (cu excepția informațiilor confidențiale și a actelor interne) a dosarului administrativ (inclusiv a materialelor aferente constatărilor raportului Curții de Conturi), fapt confirmat prin Actul de primire-predare nr. DCE-06/64 din 25.03.2022.

54. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL invocă faptul că, Consiliul Concurenței tratează eronat relațiile dintre întreprinderi și insinuează legăturile de dependență dintre acestea în mod declarativ.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Punctul 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice indică drept formă uzuală de preluare a controlului, relațiile de dependență economică, care pot fi determinate de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori, combinate cu legături structurale, care conferă o influență determinantă asupra partenerului.

În acest sens, raportul de investigație în baza probelor acumulate în cadrul dosarului, constată preluarea indirectă a controlului de către „Avia Invest” SRL asupra „Aeroport Handling” SRL în conformitate cu prevederile Legii concurenței și a Regulamentului privind concentrările economice.

55. *„Avia Invest” SRL susține că raportul de investigație nu explică/probează calificarea întreprinderii „Avia Invest” SRL drept - „întreprindere care deține controlul în cadrul grupului”.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație descrie la Secțiunea 3 (pagina 3-6 din Raport) părțile implicate în operațiunea de concentrare economică nenotificată precum și precizează partea care a preluat controlul și partea asupra căreia a fost preluat controlul, întreprinderi identificate în conformitate cu prevederile art. 24 din Legea concurenței și Secțiunea 2 din Regulamentul privind concentrările economice.

56. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL susține că informațiile din raportul Kroll (la care se face referire în raportul de investigație – pag.21) nu pot fi interpretate drept bază probatorie, întrucât informațiile nu sunt probate.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Concluziile experților din raportul Kroll¹¹, au reprezentat doar o informație

---

¹¹ Project Tenor II – Detailed Report prepared for National Bank of Moldova (făcut public de către dl Adrian Candu – Președintele Parlamentului Republicii Moldova în perioada 23 ianuarie 2015 – 24 februarie 2019) <https://www.zdg.md/wp-content/uploads/2019/07/Raportul-Kroll-3.pdf>

suplimentară pentru echipa de investigație. Faptele constatate în raportul de investigație au la bază material probatoriu distinct (legăturile structurale prezentate în Tabelul 3 din raportul de investigație (pag.17-19) rezultate din analiza informațiilor prezentate de Agenția Servicii Publice, copiile contractelor de locațiune încheiate de „Avia Invest” SRL, copiile contractelor de împrumut fără dobândă acordate de către „Avia Invest” SRL), iar concluziile din raportul Kroll au fost menționate în raportul de investigație inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020 întrucât acestea au fost confirmate.

57. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL consideră eronată concluzia conform căreia „Avia Invest” SRL avea obligația de a notifica operațiunea de concentrare economică Consiliului Concurenței, până la punerea în aplicare a acesteia, în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial, din considerentul că „Avia Invest” SRL nu are nici rol de asociat și nici beneficiar efectiv asupra părții care a preluat controlul.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație indică relațiile de dependență economică ca modalitate de preluare a controlului de către „Avia Invest” SRL.

Relațiile de dependență economică reprezintă o formă uzuală de preluare a controlului distinctă de achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau de controlul conferit pe bază contractuală.

Conform pct. 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice, relațiile de dependență economică, determinate de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori care la rândul său urmează a fi combinate cu legături structurale, care în final conferă o influență determinantă asupra partenerului.

Astfel, în baza probelor acumulate în procesul de investigare, a fost constatat faptul preluării indirecte a controlului de către „Avia Invest” SRL asupra „Aeroport Handling” SRL.

58. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL consideră că argumentarea din raport se bazează eronat pe afilierea întreprinderilor vizate, prin intermediul contractelor de împrumut fără dobândă și pe afirmațiile terților autorități, fără a avea careva probe în acest sens. Totodată, „Avia Invest” SRL consideră că faptul legăturilor economice pot demonstra afilierea unor companii doar în cumul cu alți factori care leagă companiile în activitatea acestora, cum ar fi legăturile de tip furnizor-client de bază, etc.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație se bazează pe analiza informațiilor, actelor, contractelor prezentate de părțile implicate în operațiunea de concentrare economică

nenotificată la solicitările oficiale ale Consiliului Concurenței. Astfel, raportul descrie constatările echipei de investigație urmare a analizei informațiilor acumulate la dosar, inclusiv relațiile contractuale dintre întreprinderile implicate și legăturile structurale dintre acestea din perioada anilor 2014 – 2021.

59. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL susține că afirmația din raportul de investigație și anume: „perioada de timp (28.02.2017 – 04.09.2018), în care întreprinderii „Air Handling” SRL i-au fost acordate 93 de contracte de împrumut fără dobândă în sumă totală de X lei de către întreprinderea „Avia Invest” SRL, se suprapune cu perioada de timp în care dl X figura, concomitent, drept asociat și beneficiar efectiv al întreprinderii X și membru al consiliului societății „Avia Invest” SRL – până la data de 07.04.2017.” - nu corespunde adevărului. „Avia Invest” SRL menționează că dl X nu a deținut controlul și nu a avut calitate de beneficiar efectiv al întreprinderii menționate supra, în perioada aflării în calitate de membru al consiliului societății „Avia Invest” SRL. Acesta a devenit asociat al întreprinderii X.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. În baza informațiilor reflectate în tabelul 3 din raportul de investigație, rezultă faptul că, în cadrul consiliului societății „Avia Invest” SRL, începând cu data de 06.08.2014, figurau în calitate de membrii: administratorul întreprinderii X – dl X (până la data de 07.04.2017), administratorul X – dl X (până la data de 09.04.2019), angajatul X – dl X (până la data de 09.04.2019), precum și dl X în calitate de președinte al consiliului (până la data de 09.04.2019).

Potrivit statutului întreprinderii „Avia Invest” SRL membrii, președintele și secretarul societății se numesc de adunarea generală a Asociaților pe un termen de 5 ani și pot fi eliberați din funcție în orice moment.

De asemenea, în conformitate cu Capitolul VII, pct. 7.1 și 7.2. din Statutul întreprinderii „Avia Invest” SRL, consiliul societății reprezintă interesele asociaților în perioada între adunările generale și, în limitele atribuțiilor sale, execută conducerea și controlul general al activității societății.

Astfel, Consiliul societății are următoarele atribuții: aprobarea planului de afaceri, a strategiei de dezvoltare a societății; stabilirea și aprobarea politicii de investiții a societății, aprobarea prealabilă a încheierii de către administratori – directorul general și directorul comercial ai societății a contractelor, acordurilor și oricăror tipuri tranzacții juridice, inclusiv legate reciproc, care atrag luarea de către societate a obligațiilor ce depășesc 15 procente din suma activelor societății conform ultimului bilanț la ziua încheierii actelor juridice.

Potrivit pct.64 din Regulamentul privind concentrările economice, dreptul de a gestiona activitatea întreprinderii poate decurge și din deținerea drepturilor de vot (singure sau în combinație cu acorduri contractuale, cum ar fi acordul acționarilor), care permite stabilirea strategiei unei întreprinderi, în baza unor elemente stabile de drept.

Analizând cele invocate supra, se concluzionează că în procesul de preluare a controlului manifestat prin relații de dependență economică factorul esențial este dreptul de a gestiona activitatea întreprinderii (care la rândul său poate decurge din deținerea dreptului de vot), astfel, nu este esențială calitatea de beneficiar efectiv în cadrul întreprinderii care a preluat controlul.

Conform constatărilor raportului, perioada 28.02.2017 – 04.09.2018, în care întreprinderii „Air Handling” SRL i-au fost acordate 93 de contracte de împrumut fără dobândă în sumă totală de X lei de către întreprinderea „Avia Invest” SRL, se suprapune cu perioada de timp în care dl X figura, concomitent, drept asociat și beneficiar efectiv al întreprinderii X și membru al Consiliului de administrare al societății „Avia Invest” SRL – până la data de 07.04.2017.

Așadar, la data 21.12.2018 când a fost încheiat contractul de împrumut fără dobândă nr. 1 (în sumă de X lei) acordat de întreprinderea „Avia Invest” SRL întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, dl X figura drept asociat și beneficiar efectiv X.

Mai mult ca atât, din momentul preluării de către „Air Handling” SRL a controlului direct asupra „Aeroport Handling” SRL (la data de 25.04.2014), dl X a deținut funcția de X.

60. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL invocă că dependența economică nu a fost demonstrată și menționează că contractele de împrumut încheiate cu întreprinderile „Air Handling” SRL și „Aeroport Handling” SRL nu sunt suficiente pentru a demonstra afilierea întreprinderilor. Totodată, „Avia Invest” SRL susține că raportul de investigație tratează eronat noțiunea de împrumut și cea de finanțare, or finanțarea din propria inițiativă determină suportul financiar preferențial, și nu împrumuturile.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație constată ca efect urmare a integrării pe verticală a întreprinderilor implicate în operațiunea de concentrare economică nenotificată că, „Avia Invest” SRL, a favorizat întreprinderile „Aeroport Handling” SRL și „Air Handling” SRL (inclusiv întreprinderile din grupul „Air Classica” prin faptul că nu a solicitat plata pentru locațiune o perioadă îndelungată) prin

neaplicarea dobânzii la contractele de împrumut și nesolicitarea achitării în termen a chiriei pe o perioadă îndelungată, precum și prin neaplicarea penalităților și/sau rezilierea contractelor de locațiune, fapt ce denotă prezența unor circumstanțe de fapt, care justifică constatarea dependenței economice între aceste întreprinderi.

Totodată, raportul de investigație constată existența împrumuturilor/contractelor de furnizare pe termen lung, precum și existența legăturilor structurale dintre întreprinderi – condiții esențiale pentru preluarea controlului manifestat prin relații de dependență economică (conform Regulamentului privind concentrările economice).

61. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL susține că raportul de investigație nu analizează operațiunea de concentrare economică (în mod special analiza pieței și efectele concentrării asupra acesteia).*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Paginile 23-24 din raportul de investigație indică faptul că concentrarea economică nenotificată dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL manifestată prin dependența structurală și economică dintre întreprinderi, prin care „Avia Invest” SRL a exercitat controlul și a influențat întreprinderea „Aeroport Handling” SRL, a avut ca efect reducerea semnificativă a cotei întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL (singurul concurent al „Aeroport Handling” SRL) pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău, de la circa $\times$ % în anul 2013 (anul anterior tranzacției), la circa $\times$ % în anul 2020.

Referitor la impactul operațiunii de concentrare economică nenotificate dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL asupra mediului concurențial și încălcărilor prevăzute de art.11 alin. (1), (2) lit. a) și lit. c) din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței s-a expus prin Decizia nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.

62. *„Avia Invest” SRL consideră că raportul de investigație tratează greșit aplicarea factorului de durată și omite prevederile cu privire la termenul de prescripție (art. 81 din Legea concurenței). Întreprinderea consideră că faptul nenotificării urmează a fi tratat doar ca o procedură simplă care a fost omisă la timpul respectiv, iar fiind vorba de o procedură, nu poate merge vorba de durată a încălcării.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. În conformitate cu art. 81 alin. (1) litera c) din Legea concurenței, termenul de prescripție pentru aplicarea sancțiunilor pentru concentrările economice nenotificate este de 5 ani.

Potrivit prevederilor art. 20 alin. (1) din Legea concurenței, este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică înainte de notificare și înainte de a fi declarată compatibilă cu un mediu concurențial normal.

Ne notificarea unei operațiuni de concentrare economică, înainte de punerea în aplicare a acesteia, reprezintă o încălcare a normelor materiale a legislației concurențiale.

Punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică înainte de notificare și înainte de a fi declarată compatibilă cu mediul concurențial normal este o faptă continuă deoarece încălcarea obligației legale de a nu implementa operațiunea de concentrare economică realizată durează în timp. Părțile implicate în operațiunea de concentrare economică au obligația de a nu pune în aplicare operațiunea de concentrare economică în perioada anterioară autorizării acesteia prin decizie de către Consiliul Concurenței.

Astfel, raportul de investigație tratează cazul examinat drept încălcare continuă a cărei termen de prescripție conform art. 81 alin. (2) din Legea concurenței începe să curgă de la data încetării încălcării.

Din materialele acumulate la dosarul de investigație, se constată că, la data de ✂, cota de 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, a fost achiziționată de către dl ✂, preluând astfel controlul direct.

În partea ce ține de factorul de durată, în conformitate cu art. 72 alin. (5) lit. c) din Legea concurenței, fapta comisă se încadrează la încălcări de lungă durată (peste cinci ani) factor 1,4.

Ținând cont de faptul că operațiunea de concentrare economică nenotificată s-a manifestat prin relații de dependență economică, termenul începând cu care a apărut obligația de notificare a părții care a preluat controlul este data de 29.05.2014, dată la care întreprinderea „Air Clasica” SRL a preluat controlul indirect asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, întrucât la această dată întreprinderea „Air Handling” SRL (fiind folosită în calitate de vehicul), deținea controlul asupra „Aeroport Handling” SRL.

63. *Întreprinderea „Avia Invest” SRL susține că raportul de investigație nu stabilește data și numărul tranzacției care urma a fi notificată autorității de concurență.*

Consiliul Concurenței consideră neîntemeiată această observație. Raportul de investigație indică că operațiunea de concentrare economică a avut loc în mai multe etape și s-a început data de 29.05.2014 – perioada în care întreprinderea „Avia Invest” SRL a obținut controlul indirect asupra

întreprinderii „Aeroport Handling” SRL prin intermediul întreprinderilor care făceau parte din grupul „Air Classica”.

De asemenea, raportul indică că operațiunea nenotificată de către „Avia Invest” SRL s-a realizat în conformitate cu pct. 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice (prin relații de dependență economică între întreprinderi). Acest fapt presupune că, relațiile de dependență economică, determinate de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori au fost combinate cu legături structurale, care în final au conferit o influență determinantă asupra „Aeroport Handling” SRL. Astfel, conținutul raportului constată că anume începând cu data de 29.05.2014, (ținând cont de contractele active și de legăturile structurale dintre întreprinderi), se observă faptul favorizării întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către „Avia Invest” SRL în raport cu întreprinderea „MGH Ground Handling” SRL.

64. Este de menționat faptul că, întreprinderea „Avia Invest” SRL, urmare a recepționării raportului de investigație prin scrisoarea cu nr.12/222 din 16.03.2022 (nr. intrare 691 din 16.03.2022), a solicitat acces la dosarul administrativ și eliberarea copiilor din dosarul administrativ privind cazul inițiat. Urmare a solicitărilor parvenite de la întreprinderea „Avia Invest” SRL, Consiliul Concurenței, la data de 21.03.2022 a acordat acces la dosarul de investigație reprezentantului întreprinderii dlui ✂, iar la data de 25.03.2022 prin Actul de primire-predare nr. DCE 06/64 (*volumul XI, filă dosar 27*) a transmis reprezentantului întreprinderii copia integrală a dosarului administrativ (format fizic autentificat și format electronic).

65. Totodată, „Avia Invest” SRL după recepționarea raportului de investigație, nu a solicitat Consiliului Concurenței audieri pe marginea dosarului administrativ.

Mai mult ca atât, prin scrisoarea nr. DCE 06/124-723 din 16.05.2022 (*volumul XI, filă dosar 110*) întreprinderea „Avia Invest” a fost invitată de către Consiliul Concurenței la audieri pe marginea cazului, iar prin scrisoarea nr. 12/414 din 20.05.2022 (*volumul XI, filă dosar 115-116*) întreprinderea a refuzat de a se prezenta la audieri.

66. Prin urmare, Consiliul Concurenței, a asigurat integral părților supuse investigației dreptul la apărare prevăzut la art. 40 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018 și la art. 58 al Legii concurenței.

VI. Calificarea legală a acțiunilor constatate conform prevederilor Legii concurenței

67. În conformitate cu art. 4 al Legii concurenței, *concentrarea economică* reprezintă operațiuni care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate și, prin urmare, asupra structurii pieței.

68. Art. 20 alin. (1) din Legea concurenței prevede că, până la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1).

69. Art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței indică că, o operațiune de concentrare economică are loc în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere ori de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau de active, fie prin contract ori prin alte mijloace, *a controlului direct sau indirect asupra uneia ori mai multor întreprinderi sau părți ale acestora*, inclusiv prin crearea unei societăți în comun care îndeplinește în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome.

70. Punctul 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice indică drept formă uzuală de preluarea a controlului *relațiile de dependență economică* care poate fi determinată de contracte importante de furnizare pe termen lung sau împrumuturi acordate de către furnizori sau consumatori, *combinat cu legături structurale*, care conferă o influență determinantă asupra partenerului. În aceste condiții, Consiliul Concurenței analizează dacă aceste legături economice, combinate cu alte legături, sunt suficiente pentru a duce la o modificare de lungă durată a controlului.

Prin urmare, prin preluarea controlului indirect asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL de către întreprinderea „Avia Invest” SRL, s-a realizat o operațiune de concentrare economică, în sensul art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței.

Potrivit prevederilor Legii concurenței, operațiunile de concentrare economică care depășesc pragurile stabilite la art. 22 alin. (1) din Legea concurenței sunt supuse evaluării și urmează a fi notificate Consiliului Concurenței până la punerea în aplicare a acestora.

71. Conform art. 20 alin. (1) din Legea concurenței, până la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

72. Operațiunea de preluare a controlului de către „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, a avut loc în mai multe etape și a început la *data de 29.05.2014 (dată, în care întreprinderea „Avia Invest” SRL a obținut controlul indirect asupra „Aeroport Handling” SRL prin intermediul întreprinderilor care făceau parte din grupul „Air Classica” SRL)*, însă notificarea acesteia la Consiliul Concurenței nu a avut loc. La această dată (29.05.2014) exista legătura economică dintre „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL, inclusiv prin contractul de locațiune nr. 10/14-AR încheiat la data de 01.01.2014.

Totodată, conform punctului 16 sbp. 3) lit. a) din Regulamentul privind concentrările economice care indică drept formă uzuală de preluare a controlului relațiile de dependență economică care la rândul său urmează a fi combinate cu legături structurale. La acest moment reținem că, în conformitate cu tabelul 3 din prezenta decizie, întreprinderea „Avia Invest” SRL a înregistrat în calitate de membri ai consiliului societății, începând cu data de 06.08.2014, persoane care au gestionat în comun activitatea întreprinderii „Avia Invest” SRL, în perioada 06.08.2014 – 09.04.2019 ✂.

Ținând cont că operațiunea de concentrare economică analizată s-a realizat prin relații de dependență economică, se conchide că la data de 06.08.2014 a fost întrunită și legătura structurală între părțile implicate în tranzacție.

Prin preluarea controlului indirect de către întreprinderea „Avia Invest” SRL asupra întreprinderii „Aeroport Handling” SRL în perioada 29.05.2014-06.08.2014, a fost pusă în aplicare operațiunea de concentrare economică, în sensul art. 22 alin. (2) din Legea concurenței.

73. Prin urmare, această operațiune constituie o concentrare economică în temeiul art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței și urma a fi notificată Consiliului Concurenței până la punerea în aplicare a acesteia, conform art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

În sensul art. 22 alin. (3) din Legea concurenței, notificarea concentrării economice trebuie să fie realizată de persoana sau întreprinderea care preia controlul. Astfel, întreprinderea „Avia Invest” SRL avea obligația de a notifica

operațiunea de concentrare economică Consiliului Concurenței, până la punerea în aplicare a acesteia, în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial.

74. Prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 14 din 18.06.2020, s-a dispus inițierea investigației privind referitor la semnele încălcării prevederilor art. 20 și art. 22 alin. (1) și (2), art. 22 alin. (1) din Legea concurenței prin concentrarea economică dintre întreprinderile „Avia Invest” SRL și „Aeroport Handling” SRL.

75. În conformitate cu art. 81 alin. (1) litera c) din Legea concurenței, termenul de prescripție pentru aplicarea sancțiunilor pentru concentrările economice nenotificate este de 5 ani, reținem că în cazul examinat aceasta reprezintă o încălcare continuă a cărei termen de prescripție conform art. 81 alin. (2) din Legea concurenței începe să curgă de la data încetării încălcării.

În acest context, din materialele acumulate la dosarul de investigație, se constată că, la data de ✂, cota de 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL, a fost achiziționată de către dl ✂, preluând astfel **controlul direct** asupra întreprinderii. *(la momentul aprobării prezentei Decizii din analiza materialelor și instrumentelor disponibile autorității de concurență rezultă că dl ✂ nu este persoană afiliată grupului de întreprinderi din care face parte întreprinderea „Avia Invest” SRL).*

76. Urmare a investigației efectuate, se concluzionează că operațiunea de concentrare economică a fost pusă în aplicare înainte de a fi notificată Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 22 alin. (1) din Legea concurenței și până la declararea concentrării ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. 2 lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții, în conformitate cu art. 25 alin. (5).

77. De asemenea, operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității cu mediul concurențial prin prisma pieței relevante identificate. Ca urmare a analizei efectelor operațiunii de concentrare economică s-a constatat faptul că, operațiunea analizată este incompatibilă cu mediul concurențial normal și a afectat negativ mediul concurențial inclusiv a condus la reducerea semnificativă a cotei pe piața serviciilor de handling la sol, în limita teritoriului Aeroportului Internațional Chișinău a întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL – unicul concurent al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.

Cu referire la impactul operațiunii de concentrare economică nenotificate de către „Avia Invest” SRL asupra mediului concurențial precum și încălcărilor prevăzute de art.11 alin. (1), (2) lit. a) și lit. c) din Legea concurenței, Consiliul Concurenței s-a expus prin Decizia Nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.

78. Nenotificarea unei operațiuni de concentrare economică, definită la art. 22 alin. (1) înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care sunt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu art. 20 alin. (5) sau printr-o decizie adoptată în temeiul art. 20 alin. (6) reprezintă o încălcare a normelor materiale a legislației concurențiale, nivelul de baza al amenziilor pentru încălcarea acestora se determină în funcție de gravitatea și durata faptei, conform prevederilor art. 72 din Legea concurenței. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.

La evaluarea gravității încălcării normelor materiale ale legislației concurențiale se iau în considerare, în special, natura faptei săvârșite, ponderea în cifra totală de afaceri a vânzărilor de produse realizate de întreprindere pe piața geografică relevantă de pe teritoriul Republicii Moldova care au legătură directă sau indirectă cu încălcarea (*atunci când este posibilă o astfel de estimare*), cotele de piață cumulate ale tuturor întreprinderilor participante, impactul încălcării pe piață (*atunci când acesta poate fi măsurat*), probabilitatea ca o operațiune de concentrare economică să fi fost interzisă dacă ar fi fost notificată.

79. În funcție de gravitatea în conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței, fapta comisă, se încadrează la încălcări de gravitate mare (*de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri*) deoarece există îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial al operațiunii de concentrare economică realizată.

Drept efect negativ al operațiunii de concentrare economică nenotificată, Consiliul Concurenței reține reducerea semnificativă a cotei întreprinderii „MGH Ground Handling” SRL (*singurul concurent al „Aeroport Handling” SRL*) pe piața serviciilor de handling la sol.

80. În funcție de durată, în conformitate cu art. 72 alin. (5) lit. c) din Legea concurenței, fapta comisă se încadrează la încălcări de lungă durată (*peste 5 ani*): factor 1,4.

Art. 73 alin. (7) din Legea concurenței prevede că, în cazul în care, în urma aplicării criteriilor de individualizare, nivelul maxim stabilit la art. 72 alin. (3) este depășit, amenda va fi redusă până la un nivel maxim de 5% din cifra totală de afaceri, în sensul art. 67 din legea prenotată.

81. În conformitate cu art. 73 din Legea concurenței, nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale poate fi majorat sau redus pentru fiecare circumstanță agravantă sau atenuantă constatată. Circumstanțe agravante sau atenuante pentru întreprinderea „Avia Invest” SRL, în procesul de investigare, nu au fost constatate.

82. Pentru determinarea nivelului de bază al amenzii în conformitate cu prevederile Legii concurenței, ca bază de calcul se ia cifra totală de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancționării.

În conformitate cu prevederile Legii concurenței, pentru încălcările în materia concentrărilor economice (*nenotificarea operațiunii de concentrare economică înainte de punerea în aplicare a acesteia*), cifra totală de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancționării se calculează în conformitate cu art. 24 din Legea concurenței.

În cazul dat, ținând cont de faptul că în anul anterior sancționării (în anul 2021), la data de ✂ întreprinderea „Aeroport Handling” SRL a fost înstrăinată unei persoane fizice care nu este afiliată grupului de întreprinderi din care face parte întreprinderea „Avia Invest”, se face imposibil de inclus cifra de afaceri de către „Aeroport Handling” SRL în anul 2021 la nivelul de bază pentru calcularea amenzii, întrucât Legea concurenței nu prevede situația respectivă. Totodată, celelalte întreprinderi care fac parte din grupul „Avia Invest” SRL conform prezentei Decizii nu au realizat în anul anterior sancționării cifră de afaceri.

Astfel, cifra totală de afaceri realizată de către întreprinderea „Avia Invest” SRL în anul 2021, și care urmează să fie supusă amenzii este de ✂ lei.

83. Reieșind din cele expuse, în procesul de calculare a amenzii pentru întreprinderea „Avia Invest” SRL, ținând cont de gravitatea faptei, durata încălcării, precum și lipsa circumstanțelor atenuante/agravante pe marginea cazului a fost aplicat ✂ % din cifra totală de afaceri a întreprinderii pentru anul anterior sancționării, care s-a format din nivelul de bază al amenzii pentru gravitate mare (*de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri*) înmulțit cu coeficientul pentru fapta de lungă durată în care se încadrează încălcarea dată (*peste 5 ani - factor 1,4*).

În cazul dat, amenda pentru întreprinderea „Avia Invest” SRL ✂ Totodată, urmează a fi luat în considerare și faptul că operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost desfăcută la data de ✂ prin înstrăinarea cotei de 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport

Handling” SRL unei persoane terțe grupului de întreprinderi din care face parte întreprinderea „Avia Invest” SRL.

84. Potrivit art. 36 alin. (5) din Legea concurenței, sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat:

- Beneficiar: MF – Trezoreria de Stat
- Codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000
- Codul fiscal: 1006601000037
- Prestatorul beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat
- Destinația plății: (cod) /143117/

În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443-XV din 24.12.2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor este exercitată de către Ministerul Finanțelor.

Reieșind din cele expuse, ținând cont de prevederile legale, în temeiul art. 20, art. 22, art. 23, art. 24, art. 41, art. 59, art. 67, art. 71, art. 72 și art. 73 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Plenului Consiliului Concurenței:

DECIDE:

1. A constata încălcarea art. 20 alin. (1) și (2) lit. b) și art. 22 alin (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 comisă de către întreprinderea „Avia Invest” SRL.
2. A declara operațiunea de concentrare economică incompatibilă cu mediul concurențial, deoarece aceasta ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte substanțială a acesteia.
3. A constata că operațiunea de concentrare economică a fost desfăcută la data de ✕ prin înstrăinarea cotei de 100% din capitalul social al întreprinderii „Aeroport Handling” SRL.
4. A aplica întreprinderii „Avia Invest” SRL, ținând cont de gravitatea faptei, durata încălcării, o amendă egală cu ✕ % din cifra totală de afaceri realizată în anul anterior sancționării, ceea ce reprezintă 17 480 027,66 lei (șaptesprezece milioane patru sute optzeci mii douăzeci și șapte lei, 66 bani).
5. Suma prevăzută la pct. 3 se va achita în bugetul de stat (Beneficiar: Ministerul Finanțelor, Codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000, Codul fiscal: 006601000037, Destinația plății: (cod) /143117/), timp de 60 de zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii întreprinderii „Avia Invest” SRL, cu mențiunea: ”amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței”.

6. „Avia Invest” SRL va informa Consiliul Concurenței despre executarea punctului 4 al prezentei decizii, cu anexarea documentelor confirmative.
7. Decizia dată poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializată în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, 3).
8. Decizia intră în vigoare la data adoptării.

Alexei GHERȚESCU
Președinte